

FRU

Jmt. Mdt.

7 JULI 2010

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 1. juli 2010

JOURNAL NR.

RA-2009-511-0037

BEDES ANFORT VED SVARSKRIVELSE

+ bilag

SAGSBEHANDLER: GVO

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

1. Indledning

Ved brev af 3. september 2009 (sagsnr. 2009-730-0920) har Justitsministeriet anmodet Rigsadvokaten om en udtalelse om strafniveauet i sager om vold begået mod børn af forældre eller andre familiemedlemmer i forhold til strafniveauet i andre voldssager, herunder om der i givet fald bør tages særlige initiativer vedrørende straffen i disse sager.

Jeg har til brug for min udtalelse anmodet politikredsene og statsadvokaturerne om at indsende utrykte domme vedrørende vold begået mod børn af forældre eller andre familiemedlemmer for perioden 2004-2009, som politikredsen eller statsadvokaturen måtte være bekendt med. Endvidere er trykt retspraksis for perioden gennemgået.

Der er således til brug for udtalelsen gennemgået i alt 45 domme, heraf 24 domme vedrørende vold efter straffelovens § 244, 15 domme vedrørende vold efter straffelovens § 245 og seks domme vedrørende vold efter straffelovens § 246. Dommene fremgår af det vedlagte bilag.

2. Generelt om strafudmålingen i voldssager

Den, der øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes efter straffelovens § 244. Har legemsangrebet været af særlig rå, brutal eller farlig karakter, eller er der tale om mishandling, henføres forholdet under straffelovens § 245. Har et legemsangreb omfattet af bl.a. straffelovens § 245 været af en så grov beskaffenhed

eller haft så alvorlige følger eller døden til følge, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder, er forholdet omfattet af straffelovens § 246.

Strafferammerne for vold i straffelovens §§ 244, 245 og 246 er henholdsvis bøde eller fængsel indtil 3 år, fængsel indtil 6 år og fængsel indtil 10 år.

Strafferammerne blev forhøjet til deres nuværende niveau ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og færdselsloven. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at der herved blev tilsigtet en skærpelse af straffen med en tredjedel i forhold til det daværende niveau, bortset fra sager om restaurationsvold. Det fremgår endvidere udtrykkeligt af bemærkningerne til lovforslaget, at strafskærpelsen også finder anvendelse i sager om såkaldt familievold, det vil sige vold mod en ægtefælle, samlever eller kæreste mv. samt sager om vold mod børn. Rigsadvokaten fulgte efter strafskærpelsen udviklingen i strafudmålingen i voldssager og udfærdigede på denne baggrund i 2004, 2005, 2006 og 2007 redegørelser herom. I den seneste redegørelse fra 2007 anførte Rigsadvokaten, at strafskærpelsen måtte anses for at være slået igennem i praksis, og at det måtte forventes, at domstolene også fremover ville følge det niveau for strafudmålingen og de principper for straffastsættelsen, der var fastlagt gennem den forudgående 5-årige periode.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Straffastsættelsen inden for de enkelte strafferammer sker i overensstemmelse med almindelige strafudmålingsprincipper, hvilket efter straffelovens § 80 bl.a. indebærer, at der ved straffens fastsættelse skal lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden.

Ved vurderingen af lovovertrædelsens grovhed skal der tages hensyn til den med lovovertrædelsen forbundne skade, fare og krænkelse samt til, hvad gerningsmanden indså eller burde have indset herom. Ved vurderingen af oplysninger om gerningsmanden skal der tages hensyn til dennes almindelige personlige og sociale forhold, dennes forhold før og efter gerningen samt dennes bevæggrunde til gerningen.

Herudover skal der ved straffens fastsættelse lægges vægt på de skærpende og formildende omstændigheder, som er angivet i straffelovens §§ 81 og 82.

I forbindelse med vold mod børn er straffelovens § 81, nr. 10, særlig relevant. Det fremgår således af denne bestemmelse, at det ved straffastsættelsen i almindelighed skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har udnyttet forurettedes værgeløse stilling. Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår bl.a., at den navnlig sigter til kriminalitet, som begås over for udsatte persongrupper, f.eks. børn.

I praksis spænder vold, der henføres til straffelovens §§ 244-246, fra simpel vold i form af et enkelt slag med flad hånd eller et skub uden personskade til den alvorligere vold, f.eks. slag, herunder med redskaber, eller spark med personskade til følge, og til

den særdeles alvorlige vold, der fører til, at forurettede bliver invalideret eller afgår ved døden. De omstændigheder, hvorunder volden bliver begået, varierer også betydeligt. Volden kan f.eks. opstå i forbindelse med skænderi eller provokationer mellem berusede personer, hvor det er mere eller mindre tilfældigt, hvem der slår først, eller efter forudgående håndgemæng, men kan også have en meget grovere form, f.eks. overfald på et sagesløst offer eller mishandling gennem længere tid af en person, der har vanskeligt ved at sætte sig til modværge. De straffe, der udmåles af domstolene i voldssager, spænder da også i praksis fra dagbøder til meget langvarige fængselsstraffe.

RIGSADVOKATEN

At der er tale om sager af så forskellig karakter medfører, at det kan være vanskeligt at sammenligne straffastsættelsen i konkrete voldssager. I modsætning til visse andre typer straffesager, hvor strafudmålingen sker på grundlag af mere objektive forhold, f.eks. i narkotikasager efter mængden af narkotika, sker strafudmålingen i voldssager i højere grad efter en samlet konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder.

SIDE 3

Voldens karakter tillægges stor vægt i denne vurdering, men andre elementer tillægges også vægt ved strafudmålingen. Det drejer sig f.eks. om optakten til volden, herunder om parterne forud for volden har haft et skænderi, om forurettede har optrådt provokerende over for den tiltalte, forholdet i øvrigt mellem tiltalte og forurettede, forurettedes eventuelle skader og den tiltaltes personlige forhold. Alle de nævnte forhold kan også få betydning, når det vurderes, om straffen bør gøres betinget, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste.

Da der således forholdsvis sjældent foreligger flere sager, hvor den udøvede vold og omstændighederne ved voldsudøvelsen er helt identiske, kan det være vanskeligt at sammenligne straffene i konkrete voldssager og sige noget sikkert om det generelle strafniveau, herunder foretage en sammenligning af strafniveauet i sager om vold mod børn begået af forældre eller andre familiemedlemmer og strafniveauet i andre voldssager.

I den forbindelse bemærkes, at det også er vanskeligt at foretage en nærmere sammenligning af strafniveauet i sager om vold mod børn begået af forældre eller andre familiemedlemmer og strafniveauet i sager om vold mod børn begået af udenforstående.

For det første foreligger der få trykte domme om vold mod børn begået af udenforstående, og for det andet adskiller omstændighederne i de fleste sager om vold mod børn begået af forældre eller andre familiemedlemmer sig på en række punkter fra omstændighederne i de trykte domme om udenforståendes vold mod børn. I langt størstedelen af sagerne vedrørende vold begået af forældre eller andre familiemedlemmer er der således tale om vold mod mindre børn, herunder spædbørn, ligesom der i en række af sagerne har været tale om gentagen voldsudøvelse eller mishandling. I modsætning

hertil er volden i de fleste af de trykte afgørelser om udenforståendes vold mod børn begået mod ældre børn, herunder teenagere, ligesom der har været tale om enkeltstående tilfælde af voldsudøvelse, som er henført under straffelovens § 244.

Nedenfor i afsnit 3 gennemgås de konkrete domme om vold mod børn begået af forældre eller andre familiemedlemmer, mens afsnit 4 indeholder Rigsadvokatens vurdering af strafniveauet i disse sager, som i første række beror på Rigsadvokatens almindelige kendskab til straffastsættelsen i voldssager, herunder trykt retspraksis vedrørende vold mod børn begået af udenforstående.

RIGSADVOKATEN

3. Gennemgang af domme fra bilaget

SIDE 4

Nedenfor gennemgås de 45 domme fra bilaget. Gennemgangen tager særligt sigte på forhold og omstændigheder, som må anses for at have haft betydning ved straffastsættelsen. Der er således særligt fokuseret på voldens karakter og omfang, forurettedes alder og eventuelle skader samt tiltaltes tidligere straffe.

3.1. Domme vedrørende straffelovens § 244

I dom nr. 1 blev straffen fastsat til **10 dages betinget fængsel**. Volden bestod i, at tiltalte skubbede den 13-årige forurettede op ad en mur og løftede ham i kraven, så forurettedes fødder slap jorden. Retten lagde vægt på, at det pådømte voldsforhold var begået for flere år siden, på tiltaltes gode personlige forhold, og på at han ikke tidligere var straffet.

I dom nr. 2-4 blev straffen fastsat til **20 dages betinget fængsel**, i dom nr. 3 tillige med vilkår om samfundstjeneste. I ingen af sagerne var tiltalte tidligere straffet af betydning for sagen. I dom nr. 2 havde tiltalte tildelt den 14-årige forurettede ét slag med flad hånd. Retten fandt det under hensyn til voldens begrænsede karakter, at forurettede ikke havde fået varige skader, og at volden var begået i familieforhold, undtagelsesvist forsvarligt at gøre straffen betinget. I dom nr. 3 havde tiltalte klemt forurettede kraftigt på låret og flere gange gennem en længere periode, mens forurettede var 5-7 år, revet denne i nakkehårene. Ved straffastsættelsen lagde retten dels vægt på voldens karakter og dels på, at den var forøvet over for et barn. I dom nr. 4 skubbede tiltalte til den 16-årige forurettede, der som følge heraf pådrog sig en flænge under øjet. Ved straffastsættelsen lagde retten vægt på karakteren, omfanget og omstændighederne ved det begåede forhold, herunder at volden ikke havde medført væsentlig skade.

I dom nr. 5 blev straffen fastsat til **30 dages betinget fængsel** med vilkår om samfundstjeneste. Retten lagde ved straffastsættelsen i skærpende retning udtrykkeligt vægt på, at volden, der bestod i to slag med flad hånd i ansigtet, var udøvet mod tiltaltes 15-årige datter. I formildende retning lagde retten vægt på tiltaltes personlige forhold og familiens situation.

I dom nr. 6-8 blev straffen fastsat til **40 dages fængsel**, som i dom nr. 6 blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste. I dom nr. 6 og 8 var tiltalte ikke tidligere straffet, mens tiltalte i dom nr. 7 var straffet to gange tidligere for vold. I dom nr. 6 bestod volden i flere slag med flad hånd i bagdelen på den 6-årige forurettede med blodudtrædninger til følge. Retten lagde ved straffastsættelsen i skærpende retning vægt på, at volden havde karakter af afstraffelse af et mindreårigt værgeløst barn, som tiltalte havde i sin varetægt. Da der var tale om en enkeltstående episode, fandt retten det undtagelsesvist forsvarligt at gøre straffen betinget med vilkår om samfundstjeneste. I dom nr. 7 bestod volden i et slag med en rundstok på hoften af den 10-årige forurettede og i bagdelen på den 6-årige forurettede. Ved straffastsættelsen lagde retten bl.a. vægt på tiltaltes forstraffe og på karakteren af voldsforholdene. I dom nr. 8 tildelte tiltalte den 13-årige forurettede to slag med flad hånd. Tiltalte blev endvidere dømt for trusler mod datteren og ægtefællen. Retten lagde ved straffastsættelsen vægt på karakteren af den vold, som tiltalte havde udøvet over for sin mindreårige datter. Som det fremgår af dom nr. 6 og 8, er det udtrykkeligt tillagt vægt ved straffastsættelsen, at der var udøvet vold over for et barn.

RIGSADVOKATEN

SIDE 5

I dom nr. 9 og 10 blev straffen fastsat til **50 dages ubetinget fængsel**. Tiltalte i dom nr. 9 var ikke tidligere straffet af betydning for sagen, hvorimod tiltalte i dom nr. 10 tidligere var straffet for vold i familieforhold. Volden bestod i dom nr. 9 i et halsgreb af flere sekunders varighed på den mindreårige forurettede, hvilket medførte svag rødmen på halsen. I dom nr. 10 tildelte tiltalte den mindreårige forurettede flere slag i ansigtet og på kroppen. Tiltalte blev i dom nr. 10 endvidere dømt for trusler mod sin ekshustru. I begge domme lagde retten ved straffastsættelsen vægt på voldens karakter, herunder på at der var tale om vold mod et barn. Retten fandt i de to domme af samme årsag ikke grundlag for at gøre straffen betinget.

I dom nr. 11-15 blev straffen fastsat til **60 dages fængsel**. Straffen blev i dom nr. 11 gjort betinget, i dom nr. 12-13 gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste, i dom nr. 14 gjort delvist betinget og i dom nr. 15 gjort ubetinget. I dom nr. 11-14 var tiltalte ikke tidligere straffet af betydning for sagen, mens tiltalte i dom nr. 15 tidligere var straffet for vold. I dom nr. 11 blev tiltalte dømt for over en længere periode at have tildelt sine to børn flere slag med flad hånd samt i enkelte tilfælde slag med et bælte uden spænde på kroppen. Ved straffastsættelsen lagde retten vægt på voldens gentagne karakter, men fandt det, henset til at tiltalte var ustraffet og til, at der fra kommunen var iværksat tiltag med støtte til familien, som tiltalte samarbejdede om, forsvarligt at gøre straffen betinget. I dom nr. 12 havde tiltalte bidt sin 6-årige datter i underarmen, slået hende i maven og hevet hende i håret, og i dom nr. 13 havde tiltalte tildelt den 3-årige forurettede, der lå ned, fem spark på kroppen (dog ikke kraftige). Der var i begge domme tale om et enkeltstående tilfælde af vold. I dom nr. 14 blev tiltalte dømt for at have tildelt sine to børn på henholdsvis 10 år og 13 år flere slag med flad hånd, og det ene barn slag med et metal skohorn på låret og det andet barn spark (uden fodtøj) på

benet. Retten lagde ved straffastsættelsen i dom nr. 12-14 udtrykkelig vægt på, at der var tale om vold mod et barn, herunder i dom nr. 12 på, at volden var begået af en voksen omsorgsperson. I dom nr. 13 og 14 indgik endvidere ikke nærmere beskrevne familiemæssige omstændigheder ved straffastsættelsen. I dom nr. 15 havde tiltalte tildelt den 15-årige forurettede flere slag med knyttet hånd på kroppen. Tiltalte og forurettede havde gennem flere år jævnlig for sjov udvekslet slag og spark, men retten fandt, at tiltalte i den givne situation burde have indset, at han var gået for vidt, idet forurettede flere gange havde bedt ham om at stoppe.

I dom nr. 16 blev straffen fastsat til **3 måneders betinget fængsel** med vilkår om samfundstjeneste. Tiltalte blev dømt for gennem en længere periode, hvor de forurettede var henholdsvis 6-9 år og 5-12 år, at have tildelt dem bl.a. slag i ansigtet med flad hånd og en gang tildelt den ene forurettede et slag med knyttet hånd. Ved straffastsættelsen lagde retten udtrykkelig vægt på, at volden blev udøvet mod tiltaltes børn, men lagde endvidere vægt på, at der ikke var konstateret skader af fysisk eller psykisk karakter, og på at tiltalte ikke tidligere var straffet.

RIGSADVOKATEN

SIDE 6

I dom nr. 17-21 blev straffen fastsat til **4 måneders fængsel**, som i dom nr. 17 blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste og i de øvrige domme ubetinget. I dom nr. 17-20 var den tiltalte ikke tidligere straffet af betydning for sagen, mens tiltalte i dom nr. 21 tidligere var straffet for bl.a. vold. I dom nr. 17 blev tiltalte dømt for gennem flere år, mens forurettede var 8-12 år, at have udøvet vold ved bl.a. flere gange at have holdt forurettede for næsen og munden og klemt forurettede om halsen. Ved straffastsættelsen lagde retten på den ene side bl.a. vægt på voldens begrænsede karakter og på den anden side, at volden var udøvet gennem flere år over for et værgeløst barn, som var i tiltaltes varetægt. I dom nr. 18 lagde retten ligeledes udtrykkeligt vægt på, at volden – der havde medført skader på forurettede i form af mærker og rifter i ansigtet og på kroppen – var blevet udøvet mod et værgeløst barn på godt 1 år, som tiltalte havde i sin varetægt. I dom nr. 19 havde tiltalte tildelt den 2-årige forurettede adskillige slag i ansigtet og på kroppen med bl.a. hævelser og underhudsblødninger til følge. Retten lagde ved straffastsættelsen vægt på, at tiltalte ikke tidligere var straffet, og på forurettedes alder og voldens karakter. I dom nr. 20 blev tiltalte dømt for på ukendt måde at have forårsaget, at forurettede på 2 måneder pådrog sig brud på kravebenet og ved en anden lejlighed, hvor forurettede var 6 måneder, pådrog sig flere blodudtrædninger. Der var rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 245, men retten fandt alene grundlag for at henføre forholdet under straffelovens § 244. Der fremgår intet nærmere vedrørende straffastsættelsen i dom nr. 20, der er anket til landsretten. I dom nr. 21 havde tiltalte efter ulovlig indtrængen hos A, der var forurettedes plejemor, tildelt den 14-årige forurettede flere slag på halsen og sparket hende i maven. Tiltalte blev endvidere dømt for vold mod A. Retten lagde ved straffastsættelsen vægt på voldens karakter og på, at tiltalte tidligere var straffet for vold.

I dom nr. 22 blev tiltalte, der var ustraffet, idømt **5 måneders fængsel**, hvoraf 3 måneder af straffen blev gjort betinget, for gennem en længere periode at have tildelt sine to sønner (mens de var henholdsvis 7-9 år og 5-7 år) slag med flad og knyttet hånd, skub og spark. Ved straffastsættelsen lagde retten vægt på karakteren og omfanget af volden, der blev begået over en længere periode under tiltaltes samvær med sine mindreårige sønner. Også her synes det således at være tillagt særlig vægt, at der var tale om vold mod børn.

I dom nr. 23 (to tiltalte) og dom nr. 24 blev straffen fastsat til **6 måneders fængsel**, hvoraf henholdsvis 4 (dom nr. 23) og 3 måneder (dom nr. 24) af straffen blev gjort betinget. De tiltalte var i ingen af dommene tidligere straffet af betydning for sagen. I dom nr. 23 havde et forældrepar slået og sparket deres to børn flere gange over en længere periode, mens børnene var henholdsvis 7-10 år og 5-8 år. Ved straffastsættelsen lagde retten udtrykkelig vægt på børnenes alder og på, at der var tale om vold udøvet af børnenes primære omsorgspersoner. I dom nr. 24 blev tiltalte dømt for over en længere periode at have udøvet vold mod sine to stedbørn (9-14 år og 7-12 år) i form af slag med flad og knyttet hånd samt for vold mod børnenes mor. Retten lagde ved straffens fastsættelse i skærpende retning navnlig vægt på karakteren og hyppigheden af den vold, der blev udøvet over for de to børn. Retten fandt det – henset til at tiltalte nu var i behandling for sit alkoholmisbrug og selv havde opsøgt psykologhjælp – undtagelsesvist forsvarligt at gøre en del af straffen betinget.

RIGSADVOKATEN

SIDE 7

3.2. Domme vedrørende straffelovens § 245

I dom nr. 25 blev straffen fastsat til **60 dages fængsel**. Tiltalte, der ikke tidligere var straffet for vold, havde tildelt den 15-årige forurettede slag med en livrem og en træliste, hvorved forurettede pådrog sig blå mærker. Retten lagde ved straffastsættelsen vægt på voldens karakter.

I dom nr. 26 blev de tiltalte, der var mormor og mor, idømt henholdsvis **3 og 4 måneders ubetinget fængsel** for mishandling og medvirken hertil, idet moderen gennem en periode på nogle måneder flere gange slog forurettede i hovedet og på kroppen og kastede hende hen ad gulvet, hvilket forurettedes mormor ikke greb ind overfor. Ved straffastsættelsen lagde retten vægt på, at der var tale om mishandling af et 4-årigt barn. Der var efter forholdenes karakter ikke grundlag for at gøre straffen betinget. Forholdet blev henført under straffelovens § 245, stk. 1, som mishandling, selv om de enkelte forhold isoleret set var omfattet af straffelovens § 244. Som det fremgår af rettens bemærkninger, lagde retten ved straffastsættelsen vægt på, at der var tale om vold mod et barn.

I dom nr. 27-28 blev straffen fastsat til **4 måneders ubetinget fængsel**. De tiltalte var ikke tidligere straffet af betydning for sagen. I dom nr. 27 bestod volden i flere kraftige slag i ansigtet mod et 2-årigt barn og i dom nr. 28 i mishandling af den 9-årige

forurettede, idet tiltalte ved flere lejligheder bl.a. tildelte forurettede knytnæveslag i maven og spark på kroppen. Der fremgår intet nærmere om straffastsættelsen i de to domme.

I dom nr. 29 blev de tiltalte, der var henholdsvis far og stedmor, idømt **5 måneders ubetinget fængsel** for mishandling af den 12-15-årige forurettede. De tiltalte, der ikke tidligere var straffet, havde over en længere periode i forening tildelt forurettede slag med ledninger og bælte på kroppen og i hovedet, hevet hende i håret og sparket hende på kroppen og i hovedet. Der fremgår intet nærmere om straffastsættelsen.

RIGSADVOKATEN

I dom nr. 30 og 31 blev straffen fastsat til **9 måneders ubetinget fængsel**. De tiltalte var ikke tidligere straffet af betydning for sagen. Tiltalte blev i dom nr. 30 dømt for at have udøvet vold mod sine tre børn gennem en periode, mens de var henholdsvis 13-15 år, 12-14 år og 10-12 år, herunder for mishandling af de to mindste af børnene ved bl.a. at have slået dem flere gange om ugen. Tiltalte blev endvidere dømt for mishandling af sin ægtefælle, børnenes mor. I dom nr. 31 blev tiltalte dømt for at have trykket og klemt sit 2 måneder gamle barn kraftigt og langvarigt på brystkassen, hvorved barnet havde været i manifest livsfare. Der fremgår intet nærmere om straffastsættelsen i de to domme.

SIDE 8

I dom nr. 32 blev tiltalte idømt **10 måneders ubetinget fængsel** for mishandling af samleverens ene barn ved gennem ca. to år, mens barnet var 9-11 år, at have slået og sparket barnet samt for i ét tilfælde at have udøvet vold mod samleverens andet barn på 7 år ved at have trukket barnet hen ad gulvet og for ved en anden lejlighed at have truet dette med en kniv. Ved straffastsættelsen lagde retten vægt på udstrækningen af mishandlingen af det ene barn og på, at tiltalte truede den 7-årige forurettede med en kniv.

I dom nr. 33 og 34 (to tiltalte) blev straffen fastsat til **1 års ubetinget fængsel**. I dom nr. 33, hvor volden bl.a. bestod i hårde greb, tryk eller lignende omkring halsregionen og kroppen på et 7 måneder gammelt barn, lagde retten ved straffastsættelsen vægt på, at forurettede var værgeløs over for tiltalte, der skulle passe hende, og at forurettede som følge af volden havde været i stor fare. I dom nr. 34 blev de tiltalte, der var henholdsvis mor og stedfar og ikke tidligere straffede, dømt for mishandling ved at have udøvet vold mod forurettede, mens hun var 9-13 år, eller overværet og accepteret dette samt for frihedsberøvelse af forurettede ved bl.a. flere gange at have låst hende inde på et toilet i flere timer. Ved straffastsættelsen lagde retten udtrykkelig vægt på, at de tiltalte som mor og stedfar havde været de primære omsorgspersoner for forurettede. Retten lagde endvidere bl.a. vægt på, at de tiltaltes voldelige handlinger ofte havde karakter af afstraffelse, at der havde været tale om jævnlig og systematisk afstraffelse, og at forurettede utvivlsomt var blevet påført psykiske mén.

I dom nr. 35-37 blev straffen fastsat til **1 år og 3 måneders ubetinget fængsel**. I alle tre domme var der tale om vold mod kun få måneder gamle børn og med alvorlige skader eller risiko herfor til følge. I dom nr. 35 havde tiltalte udøvet vold mod sit ene barn, hvorved barnet pådrog sig brud på venstre lårben, og havde endvidere gennem en periode på ca. 1½ måned mishandlet sit andet barn, idet tiltalte havde udøvet vold mod barnet, hvorved det bl.a. pådrog sig brud på overarm og ribben. Der fremgår intet nærmere vedrørende straffastsættelsen. I dom nr. 36 havde tiltalte rusket forurettede, der som følge heraf pådrog sig en hovedlæsion i form af blødninger på undersiden af hjernehinden. Ved straffastsættelsen lagde retten vægt på karakteren af den begåede vold og de meget alvorlige skader. I dom nr. 37 havde tiltalte slået forurettede i ansigtet og baghovedet med bl.a. kraniebrud og indre blødninger til følge. Retten lagde ved straffastsættelsen bl.a. vægt på voldens karakter og på, at kraftige slag mod hovedet af så lille et barn indebar livsfare med risiko for hjerneskade.

RIGSADVOKATEN

SIDE 9

I dom nr. 38 blev straffen fastsat til **2 års ubetinget fængsel**. Tiltalte, der ikke tidligere var straffet, havde – i forbindelse med at barnet græd – tildelt sit få måneder gamle barn henholdsvis et og tre kraftige slag med flad hånd, begge gange med hjerneblødning og risiko for hjerneskade til følge. Retten lagde ved straffastsættelsen bl.a. vægt på, at volden havde indebåret risiko for alvorlig skade, at tiltalte ikke havde forsøgt at løse situationen på anden måde, at der var tale om to forhold, og at tiltalte, på trods af at han var bekendt med risikoen for gentagelse, undlod at opsøge/modtage hjælp for at undgå dette. Retten lagde endvidere vægt på, at der ikke syntes at være indtrådt skade af betydning.

I dom nr. 39 blev tiltalte idømt **3 års ubetinget fængsel** for mishandling ved gennem en længere periode at have udøvet vold i form af bl.a. slag og spark mod den 7-8-årige forurettede, der var kronisk syg. Tiltalte blev endvidere dømt for vanrøgt og nedværdigende behandling af forurettede og for overtrædelse af straffelovens § 250 ved at have hensat forurettede i hjælpeløs tilstand, idet tiltalte, selvom hun vidste, at forurettede var syg, unddrog ham fra lægebehandling, hvorved forurettede, der som følge af vold og svær kronisk sygdom generelt var svækket, afgik ved døden på grund af kvælning. Der fremgår intet nærmere vedrørende straffastsættelsen. Det bemærkes, at der ikke var grundlag for at antage, at forurettede var død som følge af den udøvede vold.

3.3. Domme vedrørende straffelovens § 246

De seks domme om vold efter straffelovens § 246, jf. § 245, stk. 1, vedrører alle vold mod spædbørn. I dom nr. 40, 41, 42 og 45 var tiltalte ikke tidligere straffet af betydning. I dom nr. 43 var tiltalte tidligere straffet for bl.a. vold og trusler, og i dom nr. 44 var tiltalte tidligere straffet en gang for vold.

I dom nr. 40 blev straffen fastsat til **1 år og 9 måneders ubetinget fængsel**. Der var tale om rystevold i form af kraftige rusk med større blødninger over såvel venstre og højre hjernehalvdel til følge. Der fremgår intet nærmere vedrørende straffastsættelsen.

I dom nr. 41 blev straffen fastsat til **2 års ubetinget fængsel**. Der var tale om flere tilfælde af rystevold, hvorved forurettede bl.a. pådrog sig blødninger i hjernen, hvilket medførte varig hjerneskade, ligesom tiltalte i et tilfælde rystede den stol, som forurettede sad i, så voldsomt, at forurettede faldt ud af stolen og pådrog sig en bule. Ved straffastsættelsen lagde retten vægt på karakteren og omfanget af den begåede kriminalitet, herunder at forurettede som følge af volden pådrog sig varig hjerneskade.

RIGSADVOKATEN

I dom nr. 42 fastsatte Højesteret straffen til **4 års ubetinget fængsel**. Tiltalte havde i denne sag udsat forurettede for rystevold, klemte ham om brystkassen og samtidig slået ham imod en fast genstand, alt hvorved forurettede bl.a. blev påført væske- eller blodansamlinger i hjernen med betydelig risiko for varige mén og invaliditet til følge. Ved straffastsættelsen lagde Højesteret vægt på, at der havde været tale om et enkeltstående tilfælde, og at der ikke var grundlag for at antage, at tiltalte havde haft forsæt til at tilføje barnet skade, ligesom tiltalte umiddelbart efter voldsudøvelsen havde tilkaldt en ambulance. Højesteret fandt på denne baggrund – uanset voldens farlighed og særdeles alvorlige skader – ikke grundlag for at forhøje straffen i forhold til landsrettens dom.

SIDE 10

I dom nr. 43-44 blev straffen fastsat til **5 års ubetinget fængsel**. I dom nr. 43 blev tiltalte dømt for at have udsat forurettede for gentagen vold, idet tiltalte tildelte forurettede slag eller anden vold mod hoved, krop og lemmer samt udsatte forurettede for rystevold, herunder med slag af hovedet mod faste genstande eller flader med væske- eller blodansamlinger og blødninger i hjernen samt betydelig risiko for varig invaliditet til følge. Ved straffastsættelsen lagde retten vægt på voldens karakter og de skader, tiltalte påførte det værgeløse barn med betydelig risiko for varig skade. Retten lagde endvidere vægt på, at tiltalte tidligere var straffet. I dom nr. 44 blev tiltalte dømt for at have udsat forurettede for rystevold og slået forurettede mod et fast underlag, hvorved forurettede bl.a. blev tilføjet en blodansamling under den hårde hjernehinde og svær væskeopfyldning af hjernen, hvilket medførte, at forurettede afgik ved døden. Ved straffastsættelsen blev der på den ene side lagt vægt på, at der var tale om et enkeltstående voldsforhold, at der ikke var grundlag for at antage, at tiltalte havde haft forsæt til at tilføje barnet skade, og at tiltalte kortere tid efter voldshandlingen tilkaldte ambulance. På den anden side blev der lagt vægt på tiltaltes forstraf og på, at barnet afgik ved døden som følge af voldshandlingen.

I dom nr. 45 blev straffen fastsat til **6 års ubetinget fængsel**. Tiltalte blev dømt for vold mod sine to tvillingebørn på 1-2 måneder, idet han udøvede vold mod børnenes hoved, krop og lemmer, hvorved det ene barn pådrog sig svær permanent hjerneskade bl.a. med spastisk lammelse og det andet bl.a. flere knoglebrud. Ved straffastsættelsen

lagde retten vægt på voldens karakter og farlighed, herunder at der var tale om gentagen vold udøvet over længere tid mod to spædbørn, og voldens særdeles alvorlige følger for det ene barn.

4. Rigsadvokatens vurdering vedrørende straffene for vold mod børn

4.1. Generelt om straffniveau og strafudmålingsfaktorer

Redegørelsen omfatter i alt 45 byrets-, landsrets- og højesteretsdomme fra perioden 2004-2009 vedrørende vold mod børn, som er begået af forældre eller andre familiedlemmer.

RIGSADVOKATEN

SIDE 11

24 af de 45 domme vedrører vold efter straffelovens § 244, 15 domme vedrører grov vold efter straffelovens § 245 og seks domme vedrører særlig grov vold efter straffelovens § 246.

Straffene varierer således, at den mildeste straf for § 244-vold er en betinget dom på 10 dages fængsel, mens den højeste straf er seks måneders fængsel, hvoraf en del af straffen blev gjort betinget.

Straffene for vold efter straffelovens § 245 er fastsat således, at den mildeste dom er på 60 dages fængsel, og den højeste straf er fængsel i 2 år (en dom på fængsel i 3 år omfattede udover domfældelse for mishandling efter § 245 en domfældelse for vanrøgt og nedværdigende behandling af forurettede (straffelovens § 213) og for overtrædelse af straffelovens § 250 om at hensætte en anden i hjælpeløs tilstand). Straffene for § 246-vold er fastsat fra fængsel i 1 år og 9 måneder til fængsel i 6 år.

Der er tale om sager, der omfatter forhold af meget forskellig art – fra mindre betydelig vold i form af f.eks. et løft i kraven, et enkelt skub eller et slag med flad hånd til vold, der har karakter af mishandling eller alvorlig vold, herunder rystevold, mod spædbørn.

Som nævnt i afsnit 2 ovenfor fastsættes straffen i voldssager generelt på baggrund af en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag. Der lægges ved straffastsættelsen udover voldens karakter og de skader, der er påført ved volden, også betydelig vægt på optakten til volden, herunder om parterne har skændtes, og om forurettede har provokeret gerningsmanden, ligesom der lægges vægt på forholdet i øvrigt mellem parterne og tiltaltes personlige forhold. Også tiltaltes eventuelle forstraffe har betydning, ligesom anden kriminalitet indgår i strafudmålingen.

Den store forskellighed i de enkelte sager sammenholdt med de mange forskellige konkrete forhold, der inddrages ved strafudmålingen, medfører som nævnt, at det kan være vanskeligt nærmere at sammenligne straffene i sager om vold mod børn med

straffene i andre voldssager. På baggrund af gennemgangen af de 45 domme i afsnit 3 ovenfor kan der dog generelt anføres følgende vedrørende straffastsættelsen i sager om vold mod børn:

Det er som nævnt i voldssager generelt af stor betydning for straffastsættelsen, hvad der er gået forud for volden, herunder om parterne har skændtes, eller om forurettede har optrådt provokerende over for gerningsmanden. Dette forhold tillægges efter retspraksis ingen betydning i sager om vold mod børn.

Til gengæld bliver voldens karakter og omfang ganske som i andre voldssager tillagt stor betydning ved straffastsættelsen. I en række af de undersøgte sager om vold mod børn gør der sig imidlertid det særlige forhold gældende, at børnene på grund af deres alder ikke har kunnet forklare nærmere om voldens karakter eller omfang. I disse tilfælde synes domstolene i stedet at have lagt vægt på omfanget af de skader, der er påført ved volden.

RIGSADVOKATEN

SIDE 12

Generelt har de påførte skader i de undersøgte sager – som i andre voldssager – stor betydning for strafudmålingen, ligesom domstolene har anset det for en skærpende omstændighed, når der har været tale om flere tilfælde af vold udøvet gennem en længere periode.

Det er endvidere som i andre voldssager blevet tillagt betydning ved straffastsættelsen, om tiltalte tidligere er straffet for vold. I den forbindelse bemærkes, at den tiltalte kun i syv ud af de 45 undersøgte sager tidligere er straffet for vold.

Endelig synes det ved straffastsættelsen i almindelighed at blive tillagt vægt i skærpende retning, at der er tale om vold mod et barn, jf. også straffelovens § 81, nr. 10. Det fremgår således udtrykkeligt i 14 ud af de 24 domme, der vedrører § 244-vold, at domstolene har lagt vægt på, at der har været tale om vold mod et (værgeløst) barn, og for nogle dommes vedkommende, at volden er udøvet af barnets primære omsorgsperson. I sagerne om vold efter straffelovens § 245 og § 246 anføres det også i flere af dommene i forbindelse med strafudmålingen udtrykkeligt, at der har været tale om vold mod et barn.

Det kan af de undersøgte sager udledes, at mindre grov vold i form af lussinger, skub og – i et vist omfang knyttnæveslag – som udgangspunkt henføres under straffelovens § 244.

Dette gælder dog ikke, når der har været tale om (grovere) § 244-vold udøvet med en vis hyppighed (f.eks. flere gange om ugen) gennem en længere periode. I så fald vil forholdene efter omstændighederne kunne blive anset for mishandling og henført under straffelovens § 245, stk. 1. Straffene for mishandling er i de undersøgte sager fastsat i niveauet fra 3 måneders til 3 års fængsel.

Herudover er forholdet i de undersøgte sager som hovedregel henført under straffelovens § 245, stk. 1, når der er tale om grov vold, herunder f.eks. vold under anvendelse af redskaber (slag med ledninger eller med bælte) eller halsgreb mv.

Samtlige de undersøgte sager om overtrædelse af straffelovens § 246 vedrører vold, herunder rystevold, mod spædbørn. Straffene er i disse sager udmålt i niveauet fra 1 år og 9 måneders fængsel til 6 års fængsel.

Det er rigsadvokatens vurdering, at de momenter, der enten udtrykkeligt er tillagt betydning i dommene vedrørende straffastsættelsen i de undersøgte sager, eller som må antages at være tillagt betydning, i langt de fleste tilfælde er faktorer, som også i andre sager om vold ville være blevet tillagt betydning.

RIGSADVOKATEN

SIDE 13

Voldens karakter og omfang er således generelt tillagt stor betydning ved straffastsættelsen, herunder om der har været tale om et enkeltstående tilfælde af vold, flere tilfælde eller mishandling. Endvidere er det tillagt betydning, om forurettede som følge af volden har pådraget sig skader eller risiko herfor.

Det er endvidere som i andre voldssager tillagt betydning ved straffastsættelsen, om tiltalte tidligere er straffet for vold.

Endelig er der som ovenfor anført i skærpende retning lagt vægt på, at der er tale om vold mod et barn. Således blev det eksempelvis i dom nr. 6 udtrykkeligt tillagt betydning, at der var tale om afstraffelse af et mindreårigt værgeløst barn, som tiltalte havde i sin varetægt, i dom nr. 9 at der var tale om et halsgreb på et barn, i dom nr. 12 at volden blev begået af en voksen omsorgsperson mod et barn, i dom nr. 17 og 18 at volden blev udøvet mod et værgeløst barn, i dom nr. 26 at der var tale om mishandling af et fireårigt barn, i dom nr. 33 at den forurettede var værgeløs over for tiltalte, og i dom nr. 43 blev der lagt vægt på voldens karakter og de skader, der blev påført det værgeløse barn.

I modsætning til hvad der gælder i andre voldssager, bliver der derimod ikke i sager om vold mod børn i formildende retning lagt vægt på, hvad der er gået forud for volden i form af eventuelle provokationer, skænderier mv.

4.2. Strafniveauet vedrørende de enkelte voldsbestemmelser

Gennemgangen af sager om § 244-vold mod børn giver efter min opfattelse ikke grundlag for at antage, at der generelt udmåles lavere straffe i disse sager end i sager om § 244-vold i øvrigt, når der henses til voldens karakter og omfang, de påførte skader, tiltaltes forstraffe mv. I en række af de undersøgte sager om § 244-vold synes strafudmålingen at ligge højere end i andre lignende sager. I dom nr. 1 blev en stedfar

således idømt 10 dages betinget fængsel for at skubbe den 13-årige forurettede op ad en mur og løfte ham i kraven, så den forurettedes fødder slap jorden, og i dom nr. 4 blev en far idømt 20 dages betinget fængsel for at skubbe sit 16-årige barn.

Der findes dog blandt de undersøgte sager eksempler på domme, hvor straffen forekommer mild, henset til at der har været tale om flere tilfælde af voldsudøvelse udøvet igennem i længere periode. I to af disse sager (dom nr. 22 og 24) var der imidlertid ikke rejst tiltale for mishandling efter § 245, hvorfor der alene kunne ske domfældelse for flere tilfælde af overtrædelse af straffelovens § 244. I to andre sager (dom nr. 11 og 23) var der rejst tiltale for mishandling, jf. straffelovens § 245, men domstolene fandt alene de tiltalte skyldige i overtrædelse af straffelovens § 244. I dom nr. 23 anfører landsretten således, at der efter bevisførelsen ikke var fuldt tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at den vold, som de tiltalte havde udøvet, havde haft et sådant systematisk omfang, at der var tale om mishandling.

RIGSADVOKATEN

SIDE 14

Der er blandt de undersøgte § 245-sager flere eksempler på sager, hvor den fastsatte straf forekommer forholdsvis mild.

F.eks. synes straffe i niveauet 3-5 måneders fængsel i dom nr. 26, 28 og 29, der alle vedrører mishandling efter § 245, umiddelbart at være forholdsvis milde i lyset af, at der var tale om vold udøvet ved flere lejligheder gennem en længere periode og i to af dommene under anvendelse af redskaber (bl.a. bælte).

På samme måde synes straffene i dom nr. 30 (under anke), 32 og 34 på henholdsvis 9 måneders fængsel, 10 måneders fængsel og 1 års fængsel henset til sagernes karakter at være milde. Dom nr. 30 og 32 vedrører således vold udøvet jævnligt igennem flere år mod henholdsvis tre og to børn, mens der i dom nr. 34 var tale om særdeles grov og systematisk mishandling gennem en flerårig periode udøvet af barnets to omsorgspersoner i fællesskab. I denne sag blev det endvidere fastslået, at barnet utvivlsomt var blevet påført psykiske mén som følge af det, hun var blevet udsat for.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at straffene i de undersøgte sager om mishandling – som i andre voldssager – er fastsat på baggrund af en konkret vurdering af omstændighederne i de enkelte sager, og at variationen i strafudmålingen i de undersøgte sager dels kan skyldes, at den udøvede vold i visse af sagerne isoleret set er af mindre grov karakter, der, hvis der ikke havde været tale om gentagen voldsudøvelse igennem en længere periode, ville være blevet henført under straffelovens § 244, dels at der i visse af sagerne ikke synes at have foreligget præcise oplysninger om hyppigheden af voldsudøvelsen.

Endelig er enkelte sager om vold mod spædbørn med hjerneblødning og risiko for død eller varige mén til følge henført under straffelovens § 245, stk. 1. I to af disse tilfælde (dom nr. 36 og 37) var der alene rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 245,

stk. 1, og der blev i begge tilfælde fastsat en straf af fængsel i 1 år og 3 måneder. I disse sager burde der formentlig have været rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 246, hvilket antagelig i givet fald ville have ført til en skærpet strafudmåling, jf. det nedenfor anførte om strafniveauet i § 246-sager. I et tilfælde (dom nr. 38) blev der rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 246, men forholdet blev af retten henført under straffelovens § 245 under henvisning til, at der ikke var konstateret følgeskader af den udøvede vold, men alene risiko herfor. Straffen, der blev fastsat til fængsel i 2 år, forekommer at være forholdsvis mild ikke mindst i lyset af, at der var tale om to tilfælde af vold i form af slag mod et spædbarn, og at barnet begge gange fik hjerneblødning som følge af den udøvede vold.

RIGSADVOKATEN

Normalstraffen for særlig grov vold efter § 246, hvor forurettede har fået meget betydelige skader og varige mén, er som udgangspunkt fængsel i 6 år, jf. rigsadvokatens redegørelser for strafniveauet i voldssager efter strafskærpelsen i 2002 (omtalt i afsnit 2 ovenfor).

SIDE 15

Samtlige de undersøgte sager om overtrædelse af straffelovens § 246 vedrører vold, herunder rystevold, mod spædbørn.

I én af sagerne (dom nr. 45), hvor der var tale om gentagen voldsudøvelse mod to spædbørn, herunder i form af rystevold, og hvorved begge børn pådrog sig alvorlige skader, og det ene barn som følge af skaderne udviklede meget svær permanent hjerne-skade med bl.a. spastisk lammelse, blev straffen fastsat til 6 års fængsel. Dette svarer for så vidt til det ovennævnte udgangspunkt for strafudmålingen i sager om overtrædelse af straffelovens § 246 med alvorlig skade til følge. I sagen var der dog som nævnt tale om vold mod to spædbørn, der begge herved pådrog sig alvorlige skader og for det ene barns vedkommende varige mén. Retten lagde imidlertid efter præmisserne tillige vægt på, at sagen – uden at det kunne bebrejdes tiltalte – havde varet i over 2 år.

I en anden sag (dom nr. 43) blev der udmålt en straf af fængsel i 5 år, hvilket bl.a. synes at være begrundet i, at der ikke var klarhed over følgerne af den udøvede vold.

Højesteret har også haft lejlighed til at tage stilling til en sag om vold mod et spædbarn (dom nr. 42) med hjerneblødning og risiko for varige mén til følge. I denne sag stadfæstede et flertal i Højesteret landsrettens fastsættelse af straffen til 4 års fængsel under henvisning til, at der var tale om et enkeltstående voldsforhold, at tiltalte ikke havde haft forsæt til at tilføje barnet skade, og at tiltalte umiddelbart efter voldsudøvelsen tilkaldte en ambulance. Strafudmålingen er således sket efter en samlet konkret vurdering af samtlige sagens omstændigheder.

Samme forhold (at der var tale om et enkeltstående voldsforhold, at tiltalte ikke havde haft forsæt til at tilføje barnet skade, og at tiltalte kortere tid efter voldsudøvelsen tilkaldte en ambulance) blev ligeledes tillagt vægt ved straffastsættelsen i en anden sag

(dom nr. 44), hvor straffen dog – henset til tiltaltes forstraf og at barnet afgik ved døden som følge af volden – blev fastsat til fængsel i 5 år.

Endelig blev straffen i to af sagerne (dom nr. 40 og 41) udmålt til fængsel i henholdsvis 1 år og 9 måneder og 2 år, uanset at spædbarnet i begge sager som følge af den udøvede vold (rystevold) pådrog sig hjerneblødning, og at spædbarnet som følge af volden i den sidste sag fik permanent hjerneskade.

Som ovenstående gennemgang viser, er der betydelig variation i straffene for særlig grov vold, herunder rystevold, mod spædbørn med hjerneblødning til følge og med deraf følgende (risiko for) varige mén. Straffene varierer fra fængsel i 6 år – svarende til strafniveauet i andre sager om overtrædelse af straffelovens § 246 – til fængsel i 1 år og 9 måneder. Det synes i visse af sagerne at være tillagt væsentlig betydning, om volden har ført til permanent hjerneskade, eller om der er tale om hjerneblødning med risiko for varig skade. Herudover synes strafudmålingen i de af de undersøgte sager, der alene vedrører rystevold mod spædbørn (dom nr. 40 og 41), umiddelbart mild i forhold til andre sager om overtrædelse af straffelovens § 246, herunder andre sager om vold mod spædbørn. Det bemærkes i den forbindelse, at disse sager adskiller sig fra andre sager om overtrædelse af straffelovens § 246 ved, at den udøvede vold isoleret set er af forholdsvis beskeden karakter, idet den er begrænset til kraftige rusk af spædbarnet. Til gengæld er følgerne af den udøvede vold ofte meget alvorlige med stor risiko for varige mén.

RIGSADVOKATEN

SIDE 16

4.3. Sammenfattende vurdering

Rigsadvokaturen har til brug for denne udtalelse gennemgået 45 domme fra en 6-årig periode vedrørende vold mod børn. Som det fremgår ovenfor, er der tale om stor variation vedrørende omstændighederne i de enkelte sager, hvilket også kommer til udtryk i de udmålte straffe, som spænder fra 10 dages betinget fængsel til 6 års fængsel. Som også anført ovenfor kan det som følge af de mange forskellige konkrete forhold, der inddrages ved strafudmålingen i de enkelte voldssager, være vanskeligt at foretage en nærmere sammenligning af straffene i sager om vold mod børn udøvet af forældre eller andre familiemedlemmer med straffene i andre voldssager, herunder i sager om udenforståendes vold mod børn. Denne vurdering må derfor i første række bero på rigsadvokatens almindelige kendskab til straffastsættelsen i voldssager, herunder trykt retspraksis vedrørende udenforståendes vold mod børn.

Sammenfattende skal jeg udtale, at straffen i sager om vold mod børn udøvet af forældre eller andre familiemedlemmer ligesom i andre voldssager, herunder i sager om udenforståendes vold mod børn, fastsættes af retten ud fra en samlet konkret vurdering af omstændighederne i den enkelte sag, jf. herved også straffelovens §§ 80-82. I straffastsættelsen indgår som udgangspunkt de samme momenter som i andre voldssager,

herunder voldens karakter og omfang, eventuelle skader på den forurettede og den tiltaltes eventuelle tidligere straffe.

Særligt vedrørende sager om vold mod børn bemærkes, at der som udgangspunkt i skærpende retning lægges vægt på, at der har været tale om vold mod et (værgeløst) barn, og retten har i en række sager udtrykkeligt lagt vægt herpå, jf. også straffelovens § 81, nr. 10, mens forudgående omstændigheder som f.eks. skænderier eller provokationer, som i andre voldssager ofte tillægges vægt i formildende retning, ikke tillægges betydning ved straffastsættelsen.

RIGSADVOKATEN

På baggrund af gennemgangen af de foreliggende domme er det min vurdering, at straffen i en række af de undersøgte sager, herunder navnlig vedrørende enkeltstående overtrædelser af straffelovens § 244, ikke giver anledning til bemærkninger. Derimod synes der særligt på to områder – omfattende vold og mishandling efter straffelovens § 245 og alvorlig vold, herunder rystevold, mod spædbørn efter straffelovens § 246 – i visse tilfælde at være udmålt forholdsvis milde straffe.

SIDE 17

I relation til sagerne om mishandling skal jeg bemærke, at straffene også i disse sager er udtryk for en konkret vurdering af samtlige sagens omstændigheder, herunder bl.a. karakteren og hyppigheden af voldsøvelsen, og at det kan være forbundet med betydelige vanskeligheder at føre bevis for navnlig hyppigheden af den udøvede vold. Det bemærkes endvidere, at undersøgelsen alene omfatter et mindre antal sager (otte) om mishandling.

Med hensyn til særlig grov vold efter straffelovens § 246 skal jeg bemærke, at der alene foreligger seks domme om vold, herunder rystevold, mod spædbørn, hvor der er sket domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 246. Grundlaget for vurderingen af strafniveauet er derfor også her et begrænset antal sager. Der er i såvel Højesterets- som landsretspraksis fastsat langvarige straffe, der ligger i niveauet 4-6 års fængsel afhængig af de konkrete omstændigheder, men der er som nævnt også sager, hvor de fastsatte straffe forekommer forholdsvis milde.

Det må efter rigsadvokatens opfattelse – i overensstemmelse med straffelovens § 81, nr. 10 – som udgangspunkt anses for en selvstændig skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse, at der er tale om vold mod et barn. Det gælder selvsagt navnlig i sager, hvor der er tale om omfattende og/eller langvarig vold mod mindre (værgeløse) børn.

På den ovenfor anførte baggrund finder jeg, at der kan være grund til at have særlig opmærksomhed på sager om vold begået mod børn af forældre eller andre familie-medlemmer.

Jeg vil derfor fastsætte nærmere retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af disse sager med særlig fokus på sager om omfattende vold og mishandling efter straffelovens § 245 og sager om særlig grov vold efter straffelovens § 246.

Retningslinjerne vil have til formål at koordinere anklagemyndighedens indsats på dette område bl.a. med henblik på at sikre, at det i sager om gentagen vold mod børn overvejes, hvorvidt der måtte være grundlag for at rejse tiltale for overtrædelse af straffelovens § 245 om mishandling, og at det i den forbindelse afklares, om der er behov for yderligere belysning af f.eks. voldsudøvelsens karakter eller hyppighed. Der bør endvidere i sager, hvor der er tale om vold mod spædbørn med hjerneblødning til følge, som udgangspunkt rejses tiltale for overtrædelse af straffelovens § 246.

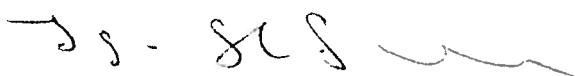
RIGSADVOKATEN

SIDE 18

Herudover vil retningslinjerne bidrage til at sikre, at den foreliggende (til dels utrykte) Højesterets- og landsretspraksis på området, når det måtte være relevant, afspejles i anklagemyndighedens strafpåstande, og at anklagemyndigheden er opmærksomhed på vigtigheden af at anke relevante domme med påstand om skærpelse af straffen.

I forbindelse med fastsættelsen af de nævnte retningslinjer vil jeg anmode om i en periode at modtage kopi af endelige domme vedrørende vold mod børn, hvor der er rejst tiltale efter straffelovens §§ 245 og 246, med henblik på at kunne følge den fremtidige straffastsættelse i disse sager.

Afslutningsvis bemærkes, at der efter min opfattelse på den ovenfor anførte baggrund, herunder i lyset af, at vurderingen af strafniveauet i sager om mishandling mv. efter straffelovens § 245 og i sager om særlig grov vold efter straffelovens § 246 bygger på et begrænset antal domme, på det foreliggende grundlag ikke synes at være anledning til lovgivningsmæssige initiativer vedrørende strafniveauet i sager om vold mod børn.

Jørgen Steen Sørensen